

EL NOU INFORME EPIDEMIOLÒGIC DEL DEPARTAMENT DE SALUT CONFIRMA QUE LA SIDA JA ÉS UNA INFECCIÓ DE TRANSMISSIÓ SEXUAL (ITS) MÉS I QUE, COM ALTRES ITS, ESTÀ AUGMENTANT EN ALGUNS COL·LECTIUS

Coincidint amb la commemoració dels trenta anys de la descripció dels primers casos de sida als EUA, es presenta *l'Informe del Sistema Integrat de Vigilància Epidemiològica de la sida/VIH/ITS de Catalunya 2010*, el qual es va començar a editar l'any 1995. Bàsicament, la infecció pel VIH es pot considerar una malaltia de transmissió sexual (79,4%) i el col·lectiu que experimenta un augment més gran de casos és el d'homes que tenen relacions amb homes, entre els quals segueixen augmentant les conductes de risc.

El Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT), dependent del Departament de Salut i adscrit a l'Institut Català d'Oncologia (ICO), acaba de publicar el tretzè informe epidemiològic biennal sobre aquestes infeccions, com a eina de referència per a la difusió de la informació epidemiològica d'aquestes infeccions a Catalunya. Aquest informe, tal com comenta el conseller de Salut en el pròleg, "ha estat reconegut per l'European Center of Disease Control (ECDC), juntament amb el suís, com un dels més integrats i complets d'Europa". A més del pròleg del conseller, l'informe està presentat també pel director general de Salut Pública, el doctor Antoni Plasència, i la directora general de l'Institut Català d'Oncologia (ICO), la doctora Candela Calle.

La característica diferencial més rellevant del SIVES és el fet d'utilitzar conjuntament tant fonts d'informació formals –com són les malalties de declaració obligatòria– com estudis observacionals complementaris. Actualment, els sistemes d'informació de què es disposa per al monitoratge i avaluació de les infeccions de transmissió sexual (ITS) i el VIH inclouen el monitoratge de la morbimortalitat, la vigilància conductual, el monitoratge del diagnòstic i del tractament de la infecció pel VIH i altres projectes com, per exemple, els estudis

bioconductuals, per descriure l'evolució de les conductes de risc i la prevalença del VIH en determinats col·lectius, o la cohort de pacients seropositius PISCIS. La informació així generada permet tenir un diagnòstic molt acurat de la situació epidemiològica, de la resposta institucional i dels resultats d'aquesta resposta.

Alhora, a més de descriure l'evolució de l'epidèmia i els seus determinants, també es generen dades útils per al disseny i l'avaluació de les intervencions en salut, ja siguin assistencials o preventives. En aquest sentit i com a novetat en l'informe d'aquest any, s'ha inclòs un capítol en què es recull un conjunt d'indicadors que mesuren diferents aspectes de l'epidèmia del VIH i de les ITS, així com altres dimensions de la salut sexual i reproductiva. Concretament, s'inclou una selecció d'indicadors estandarditzats per ONUSIDA, els indicadors UNGASS, que permeten la comparabilitat nacional i internacional.

El SIVES es publica amb l'objectiu d'esdevenir un referent per a tots els qui treballen en VIH i ITS: administracions, ONG i professionals de la salut i les ciències socials en general.

Característiques epidemiològiques de la infecció pel VIH i les ITS a Catalunya

El nombre de nous diagnòstics d'infecció pel VIH des de l'any 2001 fins al 31 de desembre de 2008 va ser de 5.506. Durant el 2008 es van notificar 636 nous diagnòstics de VIH, la qual cosa representa una taxa de 10 casos per 100.000 habitants. El 77,8% dels casos notificats corresponen a homes amb una mitjana d'edat de 37 anys. La via més probable de transmissió del virus va ser la de relacions heterosexuales en el 43,3% dels casos (32,2% dels casos en els homes i 81,9% en les dones), seguit en un 36,1% dels homes que tenen relacions sexuals amb homes (HSH) (46,5% dels casos en els homes) i l'ús de drogues per via parenteral en el 14,6% dels casos. Pel que fa a les tendències actuals, cal destacar un increment del 31% dels casos de VIH en HSH, ja que s'ha passat de 191 casos el 2001 a 279 el 2008 (figura 1). Així mateix, durant l'any 2008, el 52% dels nous diagnòstics de VIH es van diagnosticar amb unes xifres del

recompte de CD4 inferiors a 350 cèl·lules/ μ l. Aquest valor significa que en el moment del diagnòstic aquests ja eren susceptibles de rebre tractament antiretroviral.

Les tendències observades en els successius estudis bioconductuals duts a terme en HSH ens mostren una tendència creixent en les pràctiques sexuals de risc. Així, el 62,6% i el 36% dels homes entrevistats el 2008 van declarar haver practicat la penetració anal no protegida (PANP), és a dir, l'ús del preservatiu de forma ocasional o mai, amb les seves parelles estables i ocasionals, respectivament. Aquest increment de les pràctiques sexuals de risc s'ha acompanyat d'un augment de la prevalença del VIH, ja que ha passat del 14,2% de 1995 al 20,4% de 2008.

A partir de la publicació del Decret 391/2006, de 17 d'octubre, la sífilis infecciosa, la gonocòccia i el limfogranuloma veneri (LGV) van passar a ser malalties de declaració obligatòria individualitzada. Des de llavors i fins al 31 de desembre de 2008 es van notificar 512 casos de sífilis, 695 de gonocòccia i 43 de LGV.

L'any 2008 es van notificar 336 casos de sífilis, amb una taxa de 4,8 casos per 100.000 habitants. El 83% d'aquests casos va ser en homes amb una mitjana d'edat de 36 anys. Pel que fa a les vies de transmissió, el 45% dels casos corresponen a HSH. Cal destacar que el 19% dels casos de sífilis tenien una coinfecció amb el VIH. Pel que fa a la gonocòccia, el 2008 es van notificar 330 casos, amb una taxa de 4,7 casos per 100.000 habitants. El 89% dels casos notificats va ser en homes amb una mitjana d'edat de 32 anys. Pel que fa a la vies de transmissió, destaquen les relacions entre homes heterosexuales (29,5%), seguit dels HSH (26%) (figura 2).

Figura 1. Evolució dels nous diagnòstics de VIH segons les vies de transmissió. Catalunya, 2001-2008

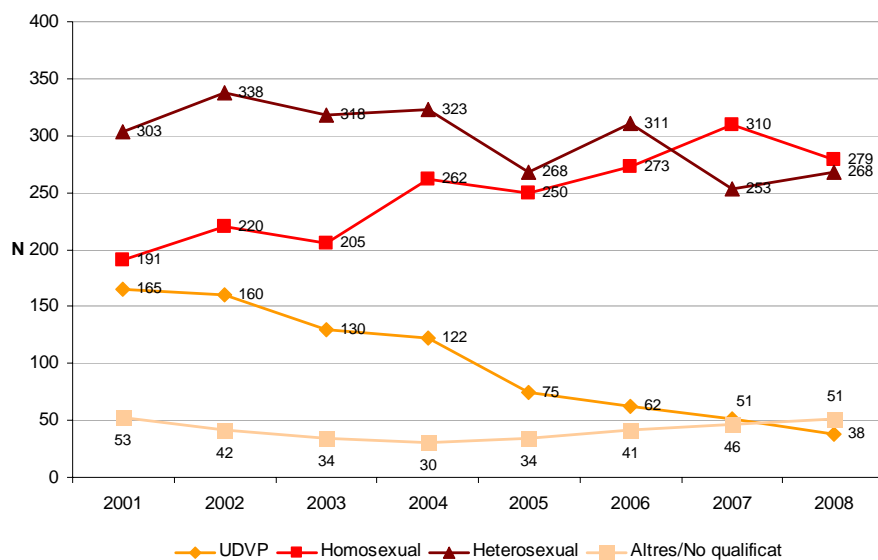
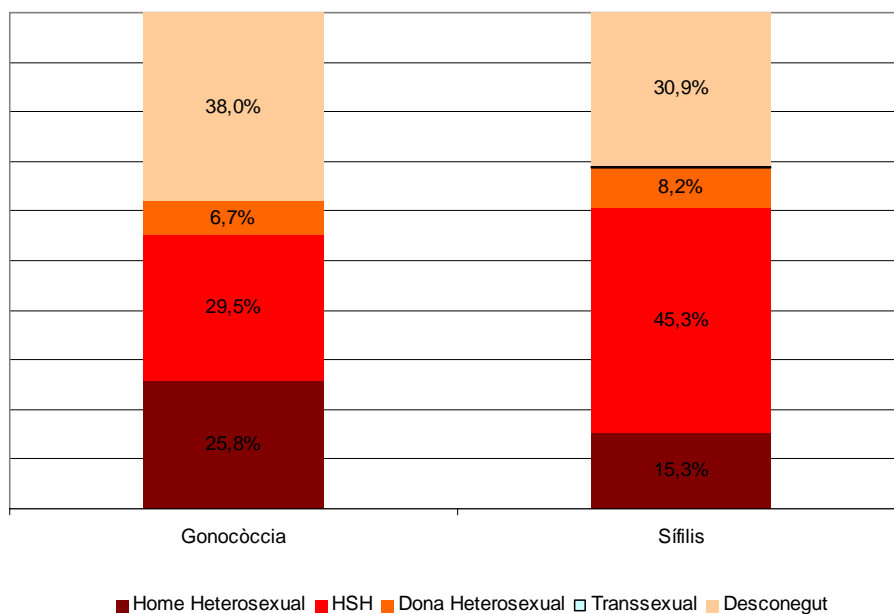

Figura 2. Distribució dels casos de sífilis i gonocòccia segons l'orientació sexual. Catalunya, 2008

Per a més informació: CEEISCAT, tel. 934 978 890

a/e: ceescat.germanstrias@gencat.cat